

NARODNA BANKA JUGOSLAVIJE
SEKTOR ZA POSLOVE KONTROLE

NARODNA BANKA JUGOSLAVIJE

Sektor za poslove kontrole

Bankarski sektor SRJ

31.12.2001.g.

NARODNA BANKA JUGOSLAVIJE
SEKTOR ZA POSLOVE KONTROLE

NARODNA BANKA JUGOSLAVIJE - SEKTOR ZA POSLOVE KONTROLE

Bankarski sektor SRJ

31.12.2001.g.

Narodna banka Jugoslavije
11000 Beograd, Skadarska 23
Phone +381(0)11/3224699 • Fax +381(0)11/3229643
www.nbj.yu

Beograd, april 2002.god.

Sadr`aj

U V O D	1
D E O 1	
OSNOVI ANALIZE	
Zakonski osnov	6
Zakonska obaveza banaka	7
Baza podataka	7
D E O 2	
BILANSNI POKAZATELJI	
Bilans stanja	
Bilansna suma i kapital	10
Struktura pasive i aktive	13
Devizni podbilans	21
Vanbilansne pozicije	21
Bilans uspeha	
Finansijski rezultat	22
Struktura prihoda i rashoda	23
Klasifikacija aktive i ostvareni pokazatelji poslovanja	
Klasifikacija aktive	25
Ostvareni pokazatelji poslovanja	26
D E O 3	
KATEGORIZACIJA BANAKA	
Bilans stanja	
Bilansna suma i kapital	31
Struktura pasive i aktive	32
Vanbilansne pozicije	33
Bilans uspeha	
Finansijski rezultat	33
Klasifikacija aktive i ostvareni pokazatelji poslovanja	
Klasifikacija aktive	35
Ostvareni pokazatelji poslovanja	35

Uvod

Na po-etu 2001.godine bankarski sistem SRJ¹ obuhvatao je 86 banaka (67 banaka na teritoriji u`e Srbije, 17 banaka na teritoriji Vojvodine i 2 banke na teritoriji severnog dela Kosova i Metohije).

Prve preliminarne procene op{teg stanja bankarskog sektora od strane Narodne banke Jugoslavije po-etu 2001.godine govorile su da jugoslovensko bankarstvo karakteri{e:

1. visok stepen kontaminiranih nenaplativih potra`ivanja i nizak stepen realno kamatonosne aktive, {to je direktno uticalo na nisku profitabilnost;
2. nizak stepen realno formirane rezerve za pokrije potencijalnih gubitaka;
3. realna podkapitalizacija i nemogu}nost kapitala i rezervi da apsorbuju preuzete rizike;
4. realna insolventnost najve}ih banaka koje su u ukupnoj bilansnoj sumi bankarstva u-estvovale sa vi{e od 57%;
5. visoka nelikvidnost;
6. nepostojanje ili postojanje neadekvatnog sistema internih kontrola i interne revizije;
7. neadekvatan sistem upravljanja rizicima;
8. nizak stepen profesionalnosti eksternih revizora.

Polaze}i od ove situacije, a sa ciljem vra}anja poverenja u bankarski sistem, Narodna banka Jugoslavije je sa-inila strategiju njegovog restrukturiranja i zapo~ela sa njenom realizacijom.

U cilju realnog sagledavanja finansijskog stanja svake banke, ali i bankarstva u celini, Narodna banka Jugoslavije je tokom 2001.godine sprovedla ~itav niz aktivnosti, i to:

- 43 dijagnosti~ka ispitivanja, od ~ega 28 sa inostranim konsultantima;
- 85 kontrola poslovanja banaka;
- 13 ocena finansijskog stanja i mogu}nosti i ekonomске opravdanosti sanacije.

---

¹ Bez banaka sa teritorije Crne Gore

NARODNA BANKA JUGOSLAVIJE
SEKTOR ZA POSLOVE KONTROLE

U međuvremenu, jedan broj banaka se, u skladu sa Zakonom o bankama i drugim finansijskim organizacijama, pripojio većim bankama.

Do kraja 2001.godine Narodna banka Jugoslavije je na osnovu svojih izvršenih analiza i kontrola, preduzela propisane aktivnosti, koje su rezultirale u sledećem:

- 23 banke su izgubile dozvolu za rad, uključujući i 4 banke po-ekom 2002.godine,
- 4 banke su dobile rok za dokapitalizaciju,
- 5 banaka se nalazi u postupku sanacije,
- kod 1 banke je uvedena administracija,
- 5 banaka se nalazi u kategoriji problematičnih banaka
- 17 banaka je pod merama za usklađivanje pokazatelja poslovanja, osim novčanog dela akcionarskog kapitala,
- 18 banaka se pripojilo drugim bankama, uključujući i one banke kod kojih je pripajanje u toku.

Tokom 2001.godine Narodna banka Jugoslavije je izdala dozvole za rad za 5 stranih i 1 domaću banku.

Nakon sprovedenih aktivnosti bankarski sektor zemlje po-ekom 2002.godine smanjen je na 49 banaka² dok je na po-eku godine imao 86 banaka.

Aktivnosti koje je Narodna banka Jugoslavije sprovodila tokom 2001.godine dale su prve značajne rezultate:

- povećan je interes stranih banaka za otvaranjem svojih predstavniciava i banaka kao i za dokapitalizacijom domaćih banaka;
- povećano je poverenje stanovništva u bankarski sistem;
- poboljšana je struktura bankarskog sektora.

Krajem 2001.godine, pored Societe generale Yugoslav bank, dozvolu za rad je dobilo još 5 stranih banaka: Micro finance banka AD Beograd, Raiffeisenbank Jugoslavija AD Beograd, Alpha bank AE (Beogradska afilijacija), HVB banka Jugoslavija AD Beograd i National bank of Greece (filijala Beograd). Domaća banka osnovana u 2001.godini je Nacionalna tedionica – banka AD Beograd.

U 2001.godini otvorena su predstavniciava 9 stranih banaka tako da ih je krajem godine bilo ukupno 15.

U 2001.godini utvrđena je obaveza banaka da u visini 50% od nove devizne tediije deponuju kod Narodne banke Jugoslavije u cilju održavanja devizne likvidnosti radi obezbeđenja isplate deviznih tedinih uloga. Tokom druge

---

² Ako se realizuju sva najavljenja spajanja banaka.

NARODNA BANKA JUGOSLAVIJE
SEKTOR ZA POSLOVE KONTROLE

polovine 2001.godine devizna {tednja stanovni{tva je pove}ana za 618,7 mil.DEM, odnosno sa 62,5 mil.DEM na 681,2 mil.DEM.

Krajem 2001.godine potpisani je Usagla{eni zapisnik o konsolidaciji duga Savezne Republike Jugoslavije, kojim se utvr|uju uslovi neposrednog odlaganja, umanjenja i reorganizacije duga a odnosi se na dugove prema zemljama poveriocima, ~lanicama Pariskog kluba. Ovo }e predstavljati zna~ajnu relaksaciju za bilanse banaka, s obzirom na tretman imobilizacije koji su ovi plasmani imali dok nije bio re{en njihov status.

U toku 2001. godine Narodna banka Jugoslavije je, na osnovu raspolo`ivih podataka iz kontrola izvr{enih u samim bankama, kao i na osnovu odredaba Zakona o sanaciji, ste~aju i likvidaciji banaka, donela odluke da je sanacija mogu}a i ekonomski opravdana u slu~aju osam banaka: Beogradske banke AD Beograd, Investbanke AD Beograd, Jugobanke AD Beograd, Beobanke AD Beograd, Prokupa~ke banke AD Prokuplje, Ni{ke banke AD Ni{, Jugobanke AD Bor i Vrangske banke AD Vranje.

Postupaju}i u skladu sa navedenom zakonskom odredbom, Narodna banka Jugoslavije je kod dono{enja pomenutih odluka o sanaciji banaka cenila naro~ito:

- iznos potencijalnih gubitaka banke;
- iznos koji bi Savezna Republika Jugoslavija i Narodna banka Jugoslavije, u slu~aju ste~aja banke, trebalo da isplate po osnovu garancija za {tednju i depozite na teku}im i deviznim ra~unima gra|ana i po osnovu garancija za kredite banke uzete u inostranstvu;
- okvirni iznos sredstava potrebnih za sanaciju;
- zainteresovanost drugih banaka za preuzimanje banke ~ija se opravdanost sanacije razmatra, uslove pod kojima bi zainteresovane banke izvr{ile preuzimanje i uticaj preuzimanja na finansijsko stanje zainteresovanih banaka;
- zainteresovanost drugih subjekata za kupovinu akcija banke.

Pored navedenih elemenata, a u smislu ~lana 7. stav 2. navedenog zakona, uzeti su u obzir i elementi specifi~ni za pojedina~ne banke, kao {to su sistemski zna~aj banke izra`en u obimu platnog prometa koji se preko nje obavlja, regionalni zna~aj banke, u-e{}e javnog sektora u pasivi banke, broj zaposlenih u banci kojima bi prestao radni odnos u slu~aju ste~aja banke i s tim povezani indirektni tro{kovi, mogu}i doprinos poverilaca banke procesu sanacije kroz otpis dela potra`ivanja prema banci.

Nakon izvr{ene ocene mogu}nosti i opravdanosti sanacije banke, otvaranje i dalje vo|enje postupka sanacije u nadle`nosti je Agencije za osiguranje depozita, sanaciju, ste~aj i likvidaciju banaka, kao {to je utvr|eno odredbama navedenog zakona. U skladu sa svojim nadle`nostima, Agencija je donela pojedina~ne odluke o sanaciji pomenutih banaka i sprovodila ih u granicama

NARODNA BANKA JUGOSLAVIJE
SEKTOR ZA POSLOVE KONTROLE

raspolo`ivih sredstava i mogu}nosti za postizanje dogovora sa poveriocima o olak{anju finansijskog polo`aja banke, kao i mogu}nosti naplate potra`ivanja banke.

U slu~aju Beobanke AD Beograd, Beogradske banke AD Beograd, Investbanke AD Beograd i Jugobanke AD Beograd, Agencija je na bazi dodatnih analiza ocenila da sanacija ovih banka nije ekonomski opravdana i predlo`ila Narodnoj banci Jugoslavije da pokrene postupak ste~aja nad tim bankama. Narodna banka Jugoslavije je na osnovu ovih predloga Agencije izvr{ila oce~nu finansijskog stanja i ekonomске opravdanosti daljeg sprovo|enja postupka sanacije. Kona~na odluka o pokretanju ste~ajnog postupka doneta je, pre svega, zato {to je ocena finansijskog stanja otkrila znatno vi{e gubitke od prvo|bitno procenjenih, a realni izgledi za ostvarivanje pozitivnog cash-flow-a u na|redne 3 godine nisu postojali, tako|e do{lo je do zna|ajnog pada depozita, {to je posledica nepoverenja gra|ana prema ovim bankama.

Pored navedenih sprovedenih aktivnosti na realizaciji strategije restrukturiranja bankarskog sektora, tokom 2001.godine u~injeni su i zna|ajni napor i unapre|enju zakonske regulative vezane za bankarski sektor:

- Izmenjen je Zakon o ra|unovodstvu, u smislu da je uvedena obaveza ispravke vrednosti potra`ivanja koja nisu napla}ena u roku od 90 dana od dana dospe|a, kao i obaveza suspenzije kamate, {to je rezultiralo realnijim iskazivanjem bilansa stanja i bilansa uspeha banaka.
- Izmenjen je Zakon o sanaciji, ste~aju i likvidaciji banaka u smislu {to banke u roku od jedne godine od pokretanja postupka sanacije nisu u obavezi da ispunjavaju sve propisane okvire poslovanja, zatim u smislu da se izvr{ne sudske presude koje se odnose na banke u sanaciji ne realizuju u roku od 120 dana, kao i da se postupak ste~aja i likvidacije banaka ubrza tako {to bi funkciju ste~ajnog, odnosno likvidacionog upravnika vr{ila Agencija, kao nezavisna institucija koja raspola`e stru|nim kadrovima za obavljanje ovih poslova.
- Sa|injen je Predlog izmena i dopuna Zakona o bankama i drugim finansijskim organizacijama, koji je u skup{tinskoj proceduri i kojim se stvara baza za harmonizaciju okvira poslovanja banaka sa principima Bazelskog komiteta za kontrolu i sa direktivama Evropske unije.
- Na osnovu Predloga izmena i dopuna navedenog Zakona, Narodna banka Jugoslavije je u okviru svojih nadle`nosti, pripremila podzakonsku regulativu kojom se bli`e ure|uje poslovanje banaka, i koja }e stupiti na snagu nakon {to Savezna skup{tina usvoji izmene i dopune Zakona o bankama i drugim finansijskim organizacijama, s tim da }e njihova potpuna primena po~eti od 31.decembra 2002.godine.
- Sa|injen je predlog novog Zakona o Narodnoj banci Jugoslavije koji, izme|u ostalog, sadr`i potpuno nove odredbe koje se odnose na kontrolnu funkciju Narodne banke Jugoslavije. Predlo`eno je da se propi{e {iri spektar mera koje se mogu izre}i prema bankama koje ne

NARODNA BANKA JUGOSLAVIJE
SEKTOR ZA POSLOVE KONTROLE

po{tuju propise ili ~iji je bonitet ugro`en, od najbla`ih, kao {to je opomena, koje se podrazumevaju u slu~aju manje zna~ajnih nepravilnosti i kada se mo`e o-ekivati puna saradnja organa banke, do najo{trijih mera, uklju~uju}i i oduzimanje dozvole za rad. Predlo`ene mere su po svojoj su{tini takve da ne onemogu}avaju banku da obavlja teku}e poslovanje i time bude izlo`ena opasnosti da izgubi komitente, ve} samo limitiraju, a ne i obustavljaju poslovne aktivnosti. Jedna od zna~ajnih novina je mogu}nost da Narodna banka Jugoslavije uvede prinudnu upravu (administraciju) u bankama ~ije je finansijsko stanje lo{e a rukovodstvo banke nije ni{ta preduzelo ili nije preduzelo adekvatne mere da ovo stanje popravi.

- Predlo`eno je dono{enje Zakona o regulisanju javnog duga SRJ po osnovu devizne {tednje gra|ana i Zakona o regulisanju odnosa izme|u SRJ i pravnih lica i banaka sa teritorije SRJ koji su prвobitni du`nici ili garanti prema poveriocima Pariskog i Londonskog kluba, kojima bi SRJ stekla potra`ivanja prema bankama, uz mogu}nost da ta potra`ivanja konvertuje u akcije banaka i time stvori preduslove za njihovu brzu privatizaciju, a time i za privatizaciju preduze}a-krajnjih du`nika po kreditima Pariskog i Londonskog kluba, koji bi postali du`nici banaka.

Ova Analiza ima za predmet razmatranje finansijskog polo`aja jugoslovenskog bankarstva sa stanjem 31.12.2001.godine, bez podataka za ~etiri velike banke nad kojima je otvoren postupak ste~aja 03.01.2002.godine (Beobanka AD Beograd, Beogradska banka AD Beograd, Investbanka AD Beograd i Jugobanka AD Beograd), obzirom da je njihovo u-e{}e u bilansnoj sumi iznosilo iznad 57% i da je negativan iznos njihovog kapitala, kao i iskazani gubitak, bio izuzetno visok, {to bi sve bitno uticalo na smanjenje stepena validnosti ove analize.

Osnovi analize

Zakonski osnov

Kontrola boniteta banaka i drugih finansijskih organizacija (prudential supervision), koja je uvedena 1989. godine u na{oj zemlji i ~ija je regulativa bazirana sa preporukama Bazelskog komiteta za kontrolu i direktivama Evropske unije se, pre svega, zasniva na propisima donetim u skladu sa Zakonom o bankama i drugim finansijskim organizacijama, i to:

- Odluka o bli`im uslovima primene ~l. 26. i 27. Zakona o bankama i drugim finansijskim organizacijama (sa Uputstvom),
- Odluka o kriterijumima za klasifikaciju bilansne i vanbilansne aktive banaka i drugih finansijskih organizacija prema stepenu naplativosti (sa Uputstvom),
- Odluka o visini posebne rezerve za obezbe|enje od potencijalnih gubitaka banaka i drugih finansijskih organizacija,

Odlukom o bli`im uslovima primene ~l. 26. i 27. Zakona o bankama i drugim finansijskim organizacijama bli`e su definisani relativni pokazatelji poslovanja:

1. nov~ani deo akcijskog kapitala, kao razlika izme|u akcijskog kapitala uve}anog za deo revalorizacionih rezervi koji se odnosi na akcijski kapital, s jedne strane, i zbira stalnih sredstava, neupla}enog upisanog kapitala, sopstvenih akcija i gubitka iznad rezervi banke, mora biti u svakom trenutku u visini dinarske protivvrednosti od najmanje 5 mil. USD;
2. koeficijent adekvatnosti kapitala (Capital adequacy ratio), odnosno zahtev da kapital iznosi najmanje 8% ukupnog iznosa rizi-ne bilansne i rizi-ne vanbilansne aktive;
3. odnos kratkoro-nih plasmana i kratkoro-nih izvora, jednak ili ve}e od 100%;
4. odnos devizne pasive i devizne aktive, u rasponu 95%-105%;

5. koeficijent velikih i najvećih mogućih kredita, najviše 80%³;
6. koeficijent učinkova kapitalu preduzeća, najviše 15%;
7. koeficijent učinkova kapitalu banaka i drugih finansijskih organizacija, najviše 51%;
8. koeficijent plasmana u osnovna sredstva, najviše 20%.

Krajem decembra 2001.godine Narodna banka Jugoslavije je izmenom podzakonske regulative ukinula obavezu banaka da svoje poslovanje uskladiju tako da je učinkovite kapitala u pasivi najmanje 20% i učinkovite sredstava stanovništva najviše 50%.

Odlukom o kriterijumima za klasifikaciju bilansne i vanbilansne aktive prema stepenu naplativosti precizirani su kriterijumi za klasifikovanje rizične bilansne i vanbilansne aktive, zavisno od stepena izmirenja obaveza od strane komitenata prema banci i njihovog finansijskog položaja, kao i propisan način izračunavanja potrebne rezervacije za potencijalne gubitke (provisions for potential loan losses), čime je omogućeno sagledavanje kontaminirane aktive, izloženost banke kreditnom riziku od strane pojedinih dužnika, a naročito njena izloženost i zavisnost od pojedinih velikih dužnika (large exposure), kao i od velikih akcionara (insiders).

Zakonska obaveza banaka

Prema važećim propisima, sve banke i druge finansijske organizacije su obavezne da kvartalno dostavljaju Narodnoj

banci Jugoslavije svoje izveštaje o klasifikaciji bilansne i vanbilansne aktive, izveštaje o ostvarenim pokazateljima poslovanja kao i reklassifikovani bilans stanja i bilans uspeha, koji je propisan za adekvatno sagledavanje poslovanja banaka za potrebe ove kontrole.

Baza podataka

Ova Analiza sačinjena je na osnovu dostavljenih podataka iz godišnjeg razdoblja 31.12.2001.godine za 49 banaka. Analiza uključuje samo banke na teritoriji učešće Srbije i Vojvodine kao i jednu banku registrovanu u severnom delu Kosova. Podaci iz reklassifikovanih bilansa stanja i bilansa uspeha banaka i drugih finansijskih organizacija, izveštaja o ostvarenim relativnim pokazateljima poslovanja banaka i drugih finansijskih organizacija propisanih čl. 26. i 27. Zakona o bankama i drugim finansijskim organizacijama kao i izveštaja banaka i drugih finansijskih organizacija o klasifikaciji bilansne i vanbilansne aktive banaka i drugih finansijskih

³ Uz uslov da je veliki kredit svako potraživanje od jednog zajmoprimeca koji je veće od 20% kapitala banke, najveći mogući kredit je svako potraživanje do 30% kapitala banke a najveći mogući kredit dat povezanim licu (akcionar ili sa njime po svim osnovama povezano lice) iznosi do 5% kapitala.

organizacija sa stanjem na dan 31.12.2001.godine, nisu revidirani od strane nezavisnog revizora niti kontrolisani u neposrednoj kontroli od strane Sektora za poslove kontrole Narodne banke Jugoslavije.

Sa stanjem na dan 31.12.2001. godine dozvolu za rad Narodne banke Jugoslavije imalo je 49 banaka (uz sva najavljenia pripajanja na koja je Narodna banka Jugoslavije dala saglasnost i bez 4 najveće banke koje su ostale bez dozvole).

Podaci iz izveštaja koje su banke (49) dostavile sa 31.12.2001.godine zbirno su posmatrani ukupno za sve banke, kao i posebno analizirani za grupu "transformisanih" banaka i grupu "novoosnovanih" banaka.

Od ukupnog broja banaka, 19 banaka predstavljalo je tzv. "transformisane" banke a 30 tzv. "novoosnovane" banke. Pod "transformisanim" bankama podrazumevaju se banke koje su osnovane u periodu pre 1989.godine i koje su po odredbama Zakona o bankama iz 1989.godine transformisane u akcionarska društva i to "pukom" transformacijom ranije postojećih fondova (fond osnovnih sredstava, fond solidarne odgovornosti i rezervni fond) a ne efektivnim uplatama u njihov osnivački kapital.

Pod "novoosnovanim" bankama podrazumevaju se banke osnovane po Zakonu o bankama iz 1989.godine kao akcionarska društva.

Navedene dve grupe banaka bitno se razlikuju, kako po bilansnoj veličini i strukturi, tako i po kvalitetu kapitala.

Po-ekonomskom 2001.godine "transformisane" banke su u ukupnoj bilansnoj sumi SRJ u-estvovale sa 90% a preko 57% bilansne sume svih banaka odnosilo se tada na 4 velike banke koje su likvidirane. One su u svojim bilansima sadržale obaveze i potraživanja po osnovu refinansiranih kredita (Pariski klub, Londonski klub, IBRD, IFC) sa preko 40% i obaveze po osnovu "stare" devizne (tednje i potraživanja od SRJ po istom osnovu (preko 20%), {to znači da je preko 60% njihove bilansne sume bilo "zamrzano", nije donosilo efektivne prilive, nego je samo predstavljalo osnovicu za knjiženje i obračun prihoda, odnosno rashoda, {to je rezultiralo krajnje nerealnim iskazivanjima finansijskog rezultata i deformisanjem njihovog realnog finansijskog položaja.

"Novoosnovane" banke su imale znatno manje bilansne sume (svega 10% ukupne bilansne sume, odnosno ako se izuzmu 4 velike banke koje su likvidirane, 25%), bez opterećenja iz prethodnog perioda, s tim {to se jedan broj ovih banaka osnivao fiktivnim uplatama u osnivački kapital, vratio "kvazi" dokapitalizacije kroz naredne emisije akcija i na taj način veća-ki povećavao svoj kapital, {to ih je -inilo atraktivnim za nove deponente u cilju privlačenja novih depozita.

Obzirom da su te banke su{tinski raspolagale samo tu|im, uglavnom kratkoro~nim, sredstvima koja su, po pravilu, plasirala dugoro~no svojim preduze}ima direktno ili preko svojih "off-shore" jedinica u inostranstvu, one su takvim poslovanjem ne samo ugro`avale svoje deponente, nego i visokim zadu`enjima na tr`i{tu, dovodile do opasnosti da eventualni njihov prestanak rada dovede do "lan~ane" reakcije u bankarstvu.

Ova Analiza ima za cilj globalno sagledavanje finansijskog polo`aja jugoslovenskih banaka i Narodna banka Jugoslavije ne preuzima odgovornost za date podatke. Izvor ovde prezentiranih podataka sa 31.12.2001.godine i 31.12.2000.godine su finansijski izve{taji koje je Narodna banka Jugoslavije dobila od banaka, bez da su bili revidovani od strane ovla{jenih revizora. Tako|e napominjemo da se, prilikom njihovog pore|enja, mora imati u vidu razli~ita struktura bankarskog sektora krajem 2001.godine u odnosu na kraj 2000.godine, kako po broju banaka, tako i po njihovoj bilansnoj strukturi. Podaci dati u ovoj Analizi koji se odnose na refinansirane kredite prema zemljama Pariskog i Londonskog kluba dati su sa kamatom obra~unatom do 1992.godine i bi}e predmet daljih usagla{avanja.

Bilansni pokazatelji

Bilans stanja

Bilansna suma i kapital

Zbirni podaci iz reklassifikovanih bilansa stanja na dan 31.12. 2001.godine pokazuju da je ukupna *bilansna suma* svih banaka iznosila 291.460,1 mil.din.

	31.12.2001.			Iznos u mil.din. U-e{ }e u %		
	BROJ BANAKA	BILANSNA SUMA	U^E[]E	BROJ BANAKA	BILANSNA SUMA	U^E[]E
TRANSFORMISANE BANKE	19	198.135,8	68,0	31	640.399,1	90,9
NOVOOSNOVANE BANKE	30	93.324,3	32,0	50	63.950,4	9,1
UKUPNO	49	291.460,1	100,0	81	704.349,5	100,0

Od ukupne bilanske sume jedna petina se nalazi kod dve tre}ine od ukupnog broja banaka. Struktura banaka, posmatrano po veli~ini bilanske sume, pokazuje da se najve}i broj banaka nalazi u grupi banaka sa bilansnom sumom od 1.000 do 5.000 mil.din., kao i da dve najve}e banke imaju skoro tre}inu ukupne bilanske sume svih banaka.

---

⁴ U tabelama }e biti prezentirani podaci sa 31.12.2001.godine i 31.12.2000.godine za ukupan broj banaka koje su dostavile finansijske izve{taje Narodnoj banci Jugoslavije, bez obzira na razli~itost u odnosu na broj banaka i njihovu bilansnu strukturu. U tekstu }e biti izvr{eno, pored ovoga, i pore|enje bilansnih podataka u odnosu na identi~an uzorak banaka.

NARODNA BANKA JUGOSLAVIJE
SEKTOR ZA POSLOVE KONTROLE

Iznos u mil.din.

BILANSNA SUMA	TRANSFORMISANE		NOVOOSNOVANE		UKUPNO BANKE	
	BROJ	BILANSNA SUMA	BROJ	BILANSNA SUMA	BROJ	BILANSNA SUMA
Od 40.000-50.000	2	91.375	-	-	2	91.375
Od 10.000-20.000	3	44.971	1	17.095	4	62.066
Od 5.000-10.000	5	38.685	5	37.255	10	75.940
Od 1.000-5.000	7	21.663	16	33.668	23	55.331
Od 500-1.000	1	948	6	4.422	7	5.370
Od 400-500	1	494	2	884	3	1.378

U pore|enju sa 31.12.2000.godine bilansna suma bankarskog sektora je smanjenja za preko 400 mlrd.din. ili za 59% (bilansna suma krajem 2000.godine iznosila je 704.349,5 mil.din.). Kada se izuzmu banke koje su tokom 2001.godine, kao rezultat sprovedenih aktivnosti u okviru restrukturiranja bankarskog sektor, izgubile dozvolu za rad Narodne banke Jugoslavije, ukupna bilansna suma bi bila 223.947,4 mil.din. i u odnosu na 31.12.2001.godine zabele`eno je njeno pove}anje za 30%. Realno pove}anje bilansne sume kod onih banaka koje su postojale u oba posmatrana perioda ({to zna-i bez novoosnovanih banaka u 2001.godini) je 24%.

Prema visini knjigovodstveno iskazanog *kapitala* sa 31.12.2001.godine jugoslovensko bankarstvo je iskazalo kapital u iznosu od 46.185,7 mil.din.

	31.12.2001.		31.12.2000		Iznos u mil.din. U-e{)e u %
	BROJ	KAPITAL	U^E[ ] E	BROJ	
	BANAKA			BANAKA	KAPITAL
TRANSFORMISANE BANKE	19	14.449,6	31,3	31	-2.056,9
NOVOOSNOVANE BANKE	30	31.736,1	68,7	50	25.800,3
UKUPNO	49	46.185,7	100,0	81	23.743,4

Za razliku od bilansne sume koja se preko dve tre}ine odnosi na transformisane banke, kapital ovih banaka predstavlja manje od jedne tre}ine ukupnog kapitala svih banaka.

Struktura banaka, posmatrano po veli~ini kapitala, pokazuje da se najve}i broj banaka nalazi u grupi banaka sa kapitalom od 500 do 1.000 mil.din.

Iznos u mil.din.

KAPITAL	TRANSFORMISANE		NOVOOSNOVANE		UKUPNO BANKE	
	BROJ	KAPITAL	BROJ	KAPITAL	BROJ	KAPITAL
Iznad 5.000	1	5.926	1	6.616	2	12.542
Od 1.000-5.000	6	12.027	7	13.617	13	25.644
Od 500-1.000	5	3.347	12	7.564	17	10.911
Od 100-500	2	595	10	3.939	12	4.534
Ispod 100	1	18	-	-	1	18
Negativni kapital	4	-7.463	-	-	4	-7.463

NARODNA BANKA JUGOSLAVIJE
SEKTOR ZA POSLOVE KONTROLE

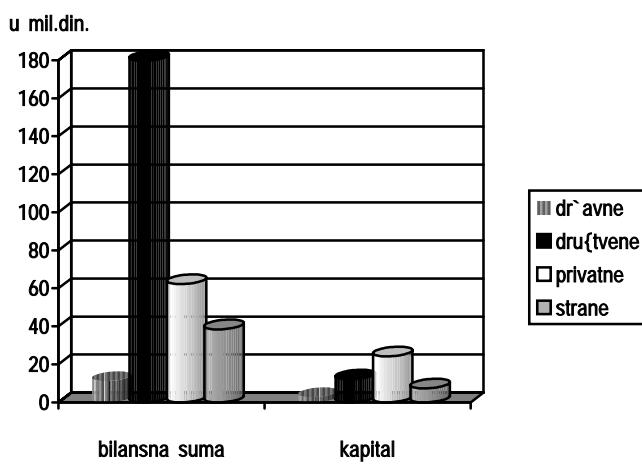
U poređenju sa 31.12.2000.godine kapital bankarskog sektora je povećan za preko 22 mlrd.din. ili za 95%. Ukupni kapital banaka je krajem 2000.godine iznosio 23.743,4 mil.din. prvenstveno kao rezultat negativno iskazanog kapitala većine banaka koje su tokom 2001.godine izgubile dozvolu za rad Narodne banke Jugoslavije. Izuzimanjem ovih banaka iz poređenja, ukupan kapital banaka bi u odnosu na 31.12.2001.godine zabeležio povećanje za 15%, a realno povećanje kod onih banaka koje su postojale u oba posmatrana perioda je 5%.

Po vrsti vlasničta, najznačajnije banke su one u vlasničtvu domaćih, tzv. državnih lica. U pogledu vlasničke strukture strane banke i banke sa pretečnim inostranim kapitalom imaju, pored njihovog većeg broja, i dalje podređenu ulogu.

	Bilansna suma	U-ekv. e	Kapital	U-ekv. e %
Domaće banke	253.065	86,8	38.924	84,3
- državne	11.230	3,8	2.682	5,8
- državne	179.677	61,7	12.049	26,1
- privatne	62.158	21,3	24.193	52,4
Strane banke*	38.395	13,2	7.262	15,7
UKUPNO	291.460	100,0	46.186	100,0

*Societe Generale Yugoslav bank AD Beograd, Zepter banka AD Beograd, Delta banka AD Beograd, Micro finance bank AD Beograd, Raiffeisenbank AD Beograd, HVB banka Jugoslavija AD Beograd i National Bank of Greece SA Beograd

VLASNIČKA STRUKTURA JUGOSLOVENSKIH BANAKA
31.12.2001.GOD.

Teritorijalni raspored banaka prikazanih u ovoj analizi pokazuje prosečno (na nivou svih banaka) u-ekv. e kapitala u bilansnoj sumi od 15,8%, ispod tog proseka su banke na teritoriji uče Srbije (14,0%) i iznad proseka su banke u Vojvodini (19,9%).

N A R O D N A B A N K A J U G O S L A V I J E
S E K T O R Z A P O S L O V E K O N T R O L E

	Bilansna summa	U-e{}e	Vanbilansna summa	U-e{}e	Kapital	Iznos u mil.din. U-e{ }e u %
Srbija (u`a)	200.897	68,9	50.854	57,3	28.062	60,8
Vojvodina	90.069	30,9	37.851	42,7	17.926	38,8
Kosovo	494	0,2	14	0,0	198	0,4
UKUPNO	291.460	100,0	88.719	100,0	46.186	100,0

Struktura pasive i aktive

Na dan 31.12.2001. godine banke su zbirno prikazale *pasivu* kako je dato u slede}oj tabeli.

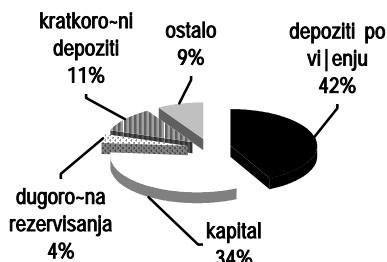
STRUKTURA PASIVE

	Iznos u mil.din. U-e{ }e u %					
	31.12.2001.				31.12.2000.	
	TRANSFORMISANE IZNOS	U^E[]E	NOVOOSNOVANE IZNOS	U^E[]E	UKUPNO BANKE IZNOS	U^E[]E
Depoziti po vi enju	32.981,3	16,65	39.626,4	42,46	72.607,7	24,91
Kratkoro-ne obaveze prema NBJ	211,5	0,11	52,7	0,06	264,2	0,09
Kratkoro-ni depoziti	10.342,4	5,22	10.334,9	11,08	20.677,3	7,08
Kratkoro-ni krediti	2.509,6	1,27	1.218,7	1,31	3.728,3	1,28
Kratkoro-ne hartije od vrednosti	435,3	0,22	2.360,3	2,53	2.795,6	0,96
Ostala pasiva, subord. obav. i vanpos.izvori sredstava	4.054,0	2,05	3.801,3	4,07	7.855,3	2,70
Dugoro-ne obaveze prema NBJ	385,2	0,19	3,8	0,00	389,0	0,13
Dugoro-ni depoziti	527,2	0,27	317,4	0,34	844,6	0,29
Dugoro-ni krediti	40.544,1	20,46	303,0	0,32	40.847,1	14,01
Dugoro-ne hart.od vred.	1.162,3	0,59	3,7	0,00	1.166,0	0,40
Obaveze po deviznoj {tednji	69.907,9	35,28	-	-	69.907,9	24,00
Dugoro-na rezervisanja	20.625,4	10,41	3.566,0	3,82	24.191,4	8,30
Kapital	14.449,6	7,29	31.736,1	34,01	46.185,7	15,85
UKUPNA PASIVA	198.135,8	100,00	93.324,3	100,00	291.460,1	100,00
					704.349,5	100,00

U strukturi izvora sredstava, najve}e u-e{ }e od 24,9% imaju depoziti po vi|enju. Druga stavka po veli-ini su obaveze po deponovanoj deviznoj {tednji (u-e{ }e 24,0%), a tre}a stavka je kapital (15,9%).

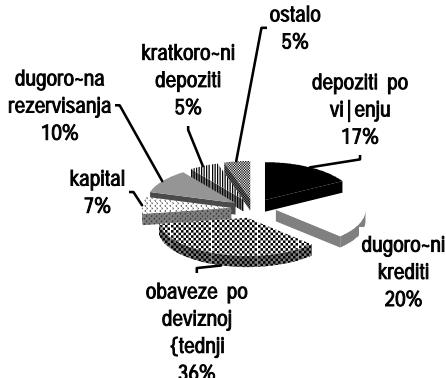

STRUKTURA PASIVE "NOVOOSNOVANIH" BANAKA
31.12.2001.GOD.

perioda za koje je garantovala dr`ava, "novoosnovane" banke imaju znatno druga~iju strukturu pasive. Kod njih depoziti po vi|enju u|estvuju sa 42,5% a kapital sa 34,0%.

STRUKTURA PASIVE "TRANSFORMISANIH" BANAKA
31.12.2001.GOD.

{tednji. Ove dve stavke izvora sredstava su u aktivi bile immobilisane u plasmane koji se ne mogu pretvoriti u kamatonosnu aktivu, ve} imaju status regulisan Zаконом o izmirenju obaveza po osnovu devizne {tednje gra|ana, odnosno u delu dugoro-nih deviznih kredita ~ekali su se uslovi reprogramiranja od strane Pariskog i Londonskog kluba.

Za razliku od "transformisanih" banaka, u ~ijoj bilansnoj strukturi najve}e u|e{}e imaju obaveze po staroj deponovanoj deviznoj {tednji (35,3%) i obaveze po dugoro--nim deviznim kreditima (20,5%) a {to zna-i da se 55% izvora sredstava ovih banaka odnosi na obaveze iz ranijeg

Posle godinu da|a sprovo|enja mera na reformi bankarskog sektora zna|ajno je pobolj{ana bilansna struktura jugoslovenskih banaka. Krajem 2000. godine cca 66% bilansne pasive svih banaka bilo je sadr`ano u obaveza|ama po dugoro-nim deviznim kreditima i obavezama po "staroj" deviznoj

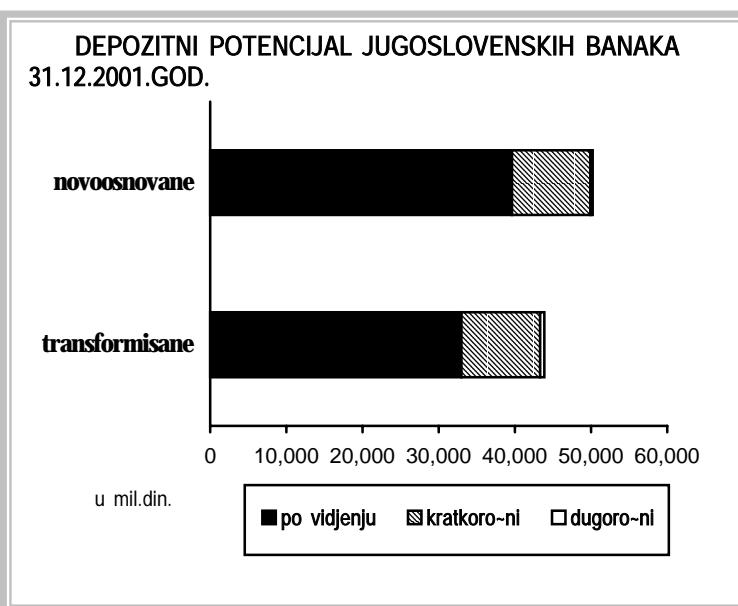

NARODNA BANKA JUGOSLAVIJE
SEKTOR ZA POSLOVE KONTROLE

Depozitni potencijal jugoslovenskih banaka iznosi 94.077,2 mil.din. ili 32,3% ukupne pasive.

DEPOZITI	Iznos u mil.din.			
	31.12.2001.	31.12.2000.	UKUPNO BANKE	UKUPNO BANKE
Depoziti po vi enju				
- dinarski	32.981,3	39.626,4	72.607,7	64.830,1
- devizni	17.471,7	15.404,8	32.876,5	17.559,6
Kratkoro~ni depoziti				
- dinarski	15.509,6	24.221,6	39.731,2	47.270,5
- devizni	10.342,4	10.334,9	20.677,3	26.092,6
Dugoro~ni depoziti				
- dinarski	2.361,3	1.785,1	4.146,4	3.480,0
- devizni	7.981,1	8.549,8	16.530,9	22.612,6
UKUPNO	43.850,9	50.278,7	94.129,6	96.831,3

Depozitni potencijal "novoosnovanih" banaka iznosi 50.278,7 mil.din. ili 53,4% ukupnog depozitnog potencijala, a u ukupnoj pasivi ovih banaka ~ini 53,9%. Kada se posmatra ro~nost depozita, preko tri ~etvrtine ukupnih depozita obe grupe banaka su depoziti po vi|enju, dok dugoro~ni depoziti ~ine svega 0,9% ukupnih depozita, {to ukazuje na nizak kvalitet depozitnog potencijala. Ukupni devizni depoziti su 56.770,2 mil.din. ili 60,3% ukupnih depozita i 70,0% su po vi|enju a 29,1% kratkoro~no oro~eni.

Struktura depozitnog potencijala pokazuje da su najve}ji deponenti preduze}a (49,3%) i stanovni{vo sa 24,4% u~e}ja u ukupnim depozitima. Depoziti stanovni{va su najzna~ajniji kod kratkoro~no oro~enih depozita (40,6%), kao i kod dugoro~no oro~enih depozita (44,9%).

U pore|enu sa 31.12.2000.godine, nominalno gledano, depozitni potencijal je smanjen za preko 2,7 mlrd.din. ili za 3%. Me|utim, kod depozita se iz posmatranja ne

mogu isklju~iti banke koje su tokom 2001.godine izgubile dozvolu za rad Narodne banke Jugoslavije (50,8 mlrd.din.) u potpunosti jer je kod ovih banaka izvr{eno prebijanje obaveza i potra`ivanja pojedinih komitenata. Relativno posmatrano, u analiziranom periodu u-e{je depozitnog potencijala je poraslo sa 13,7% krajem 2000.godine na 32,3% u ukupnoj pasivi, a i struktura se pobolj{ala u korist deviznih depozita (njihovo u-e{je je 31.12.2000.godine bilo 40,3% a 31.12.2001.godine 56,0% kod banaka koje su poslovale u oba perioda), pre svega kao rezultat pove}anja devizne {tednje stanovni{tva.

Kapital jugoslovenskih banaka sa 31.12.2001.g. iznosi 46.185,7 mil.din. i predstavlja 15,9% njihove ukupne pasive, a rezultat je, prvenstveno, akcijskog kapitala u iznosu od 40.481,3 mil.din. revalorizacionih rezervi od 11.167,1 mil. din. rezervi iz dobitka od 5.793,9 mil.din. i iskazanog gubitka kao odbitne stvake od 11.108,9 mil.din. Sa 31.12.2000.g. banke su prikazale svega 3,4% u-e{ja kapitala u ukupnoj pasivi, akcijski kapital je bio za 15,2 mlrd.din. ve}i (zbog uklju~enja i banaka koje su naknadno izgubile dozvolu za rad) ali je i gubitak kao odbitna stvaka bio ve}i za 37,1 mlrd.din. {to je, uz rezerve iz dobitka, rezultiralo manjim kapitalom u odnosu na 31.12.2001.g.za 22,4 mlrd.din.

KAPITAL	Iznos u mil.din.	
	31.12.2001.	31.12.2000.
Akcijski kapital	40.481,3	55.673,9
Revalorizacione rezerve	11.167,1	-
Rezerve iz dobitka	5.793,9	15.529,8
Dobitak	750,6	745,6
Sopstvene akcije	898,3	34,1
Gubitak	11.108,9	48.171,8
UKUPNO	46.185,7	23.743,4

Potra`ivanja, odnosno obaveze po dugoro~nim deviznim kreditima kod transformisanih banaka odnose se na kredite prema Pariskom i Londonskom klubu poverilaca:

● finansijski aran`man o refinansiranju obaveza sa inostranim komercijalnim bankama – Londonski Klub – obuhvata obaveze Narodne banke Jugoslavije i jugoslovenskih poslovnih banaka koje proisti-u iz aran`mana sa inostranim komercijalnim bankama (Ugovora o trgovinskoj i depozitnoj olak{ici TDF, Novog kreditnog sporazuma o refinansiranju obaveza prema komercijalnim bankama-NFA - tran{e A,B i C, Ugovora o zameni duga za alternativni instrument u-e{ja za odre|ene banke-API),

● obaveze po kreditima odobrenim od strane vlada ili osiguranim od strane vladinih osiguravaju}ih agencija, koje se refinansiraju u okviru sporazuma sa Pariskim Klubom poverilaca; u periodu od 01.01.1984. do 30.06.1989.g. potpisano je 4 sporazuma o refinansiranju obaveza biv{e SFRJ koje su

N A R O D N A   B A N K A   J U G O S L A V I J E
S E K T O R   Z A   P O S L O V E   K O N T R O L E

dospvale u 1984, 1985/86, 1986/88 i 1988/89.g.; refinansiranje dospelih obaveza po navedenim kreditima regulisano je multilateralnim aran`manima u Pariskom klubu za 1984. 1985/86, 1986/88 i 1988/89 pri ~emu je pojedina~ne bilateralne sporazume u ime SFRJ zaklju~ivala i potpisivala Narodna banka Jugoslavije ili odre|ena poslovna banka (biv{e udru`ene banke).

Sa stanjem na dan 31.12.2001.godine ukupni dug (glavnica i kamata) prema zemljama Pariskog i Londonskog kluba iznosio je cca 5 mlrd.USD (banke sa teritorije Srbije). Od toga se 90% ili cca 4,5 mlrd.USD nalazi kod banaka koje su u ste~aju a 0,5 mlrd.USD kod ovde analiziranih banaka.

U strukturi ***aktive***, na nivou posmatranih banaka, najve}e u-e{}e imaju potra~ivanja od SRJ po osnovu devizne {tednje 22,9% i kratkoro~ni krediti 22,8%. I ovde, kao i kod pasive, struktura aktive "novoosnovanih" banaka je druga~ija jer su najve}e stavke potra~ivanja po kratkoro~nim kreditima 43,0% i gotovina i gotovinski ekvivalenti 24,5%, dok su kod "transformisanih" banaka i dalje najve}a potra~ivanja od SRJ po deponovanoj deviznoj {tednji (33,7%) i dugoro~ni devizni krediti (23,5%), {to zna-i da je 57,2% plasmana zamrznuto i realno nekamatonosno.

STRUKTURA AKTIVE

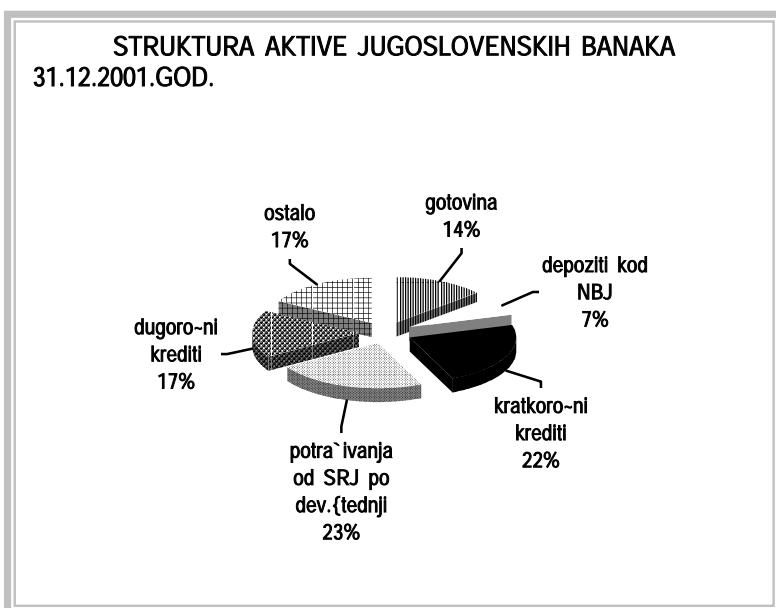
Iznos u mil.din. U-e{}e u %

	31.12.2001.				31.12.2000.			
	TRANSFORMISANE		NOVOOSNOVANE		UKUPNO BANKE		UKUPNO BANKE	
	IZNOS	U^E[]E	IZNOS	U^E[]E	IZNOS	U^E[]E	IZNOS	U^E[]E
Gotovina i gotovinski ekvivalenti Depoz. kod NBJ i kratk.hart.od vredn. Kratkoro~ni krediti i plasmani Kratk.hart.od vred. i ostali plasm. Hart.od vred. i drugi plasmani Ostala aktiva i vanposlovna sred. Potra~.od SRJ po deviz.{tednji Dugoro~ni krediti i plasmani Dugoro~ne hartije od vrednosti U-e{}a u kapitalu Stalna sredstva UKUPNA AKTIVA	16.630,3	8,39	22.859,1	24,49	39.489,4	13,55	45.225,6	6,42
	9.213,8	4,65	10.831,5	11,61	20.045,3	6,88	28.876,7	4,10
	26.465,8	13,36	40.096,5	42,96	66.562,3	22,84	70.363,6	9,99
	2.900,3	1,46	3.737,5	4,00	6.637,8	2,28	28.299,0	4,02
	533,9	0,27	1.704,2	1,83	2.238,1	0,77	2.395,6	0,34
	9.344,4	4,72	4.485,4	4,81	13.829,8	4,75	25.752,1	3,66
	66.786,8	33,71	-	-	66.786,8	22,91	188.114,2	26,71
	46.621,5	23,53	2.401,1	2,57	49.022,6	16,82	277.415,4	39,38
	8.101,8	4,09	4,6	0,00	8.106,4	2,78	8.437,5	1,20
	2.643,8	1,33	2.537,9	2,72	5.181,7	1,78	12.150,9	1,72
	8.893,4	4,49	4.666,5	5,00	13.559,9	4,65	17.319,1	2,46
	198.135,8	100,00	93.324,3	100,00	291.460,1	100,00	704.349,5	100,00

NARODNA BANKA JUGOSLAVIJE
SEKTOR ZA POSLOVE KONTROLE

Konstatacija koja je data pri analizi strukture pasive za kraj 2000.godine da je cca 66% bilansne sume u dugoro~nim deviznim kreditima i "staroj" deviznoj {tednji mo`e se dati i pri analizi strukture aktive.

Kratkoro~ni plasmani (krediti i hartije od vrednosti) bili su sa u-e{}em od cca 14% (31.12.2001. u-e{}e je cca 26%) a gotovina, gotovinski ekvivalenti i depoziti i hartije od vrednosti kod Narodne banke Jugoslavije cca 10% (31.12.2001. u-e{}e je cca 20%) {to sve govori o

primetnom pobolj{anju kvaliteta aktive jugoslovenskih banaka.

Kreditni plasmani (kratkoro~ni i dugoro~ni) predstavljaju 39,7% ukupne aktive.

Iznos u mil.din. U-e{}e u %

KREDITI	31.12.2001.				31.12.2000.	
	TRANSFORMISANE BANKE	NOVOOSNOVANE BANKE	UKUPNO BANKE	U^E[]E	UKUPNO BANKE	U^E[]E
Kratkoro~ni krediti	26.465,8	40.096,5	66.562,3	57,59	70.363,6	20,23
- dinarski	12.712,8	20.091,3	32.804,1	28,38	23.292,4	6,70
- devizni	13.753,0	20.005,2	33.758,2	29,21	47.071,2	13,53
Dugoro~ni krediti	46.621,5	2.401,1	49.022,5	42,41	277.415,4	79,77
- dinarski	8.389,0	1.938,2	10.327,2	8,93	5.906,0	1,70
- devizni	38.232,5	462,9	38.695,4	33,48	271.509,4	78,07
UKUPNO	73.087,3	42.497,6	115.584,9	100,00	347.779,0	100,00

"Novoosnovane" banke svoje poslovanje prete`no baziraju na kratkim rokovima jer je od ukupnih kredita samo 5,6% sa rokom vra}anja od preko godinu dana (od 42.497,6 mil.din. kratkoro~ni krediti su 40.096,5 mil.din.), za razliku od "transformisanih" banaka koje su dve tre}ine kredita dale sa rokom od preko godinu dana.

Od ukupnih kratkoro~ih kredita (posle uklju~enja ispravke vrednosti) 55,6% je dato preduze}ima, 25,7% bankama a ostali korisnici u~estvuju sa manje od 5% u

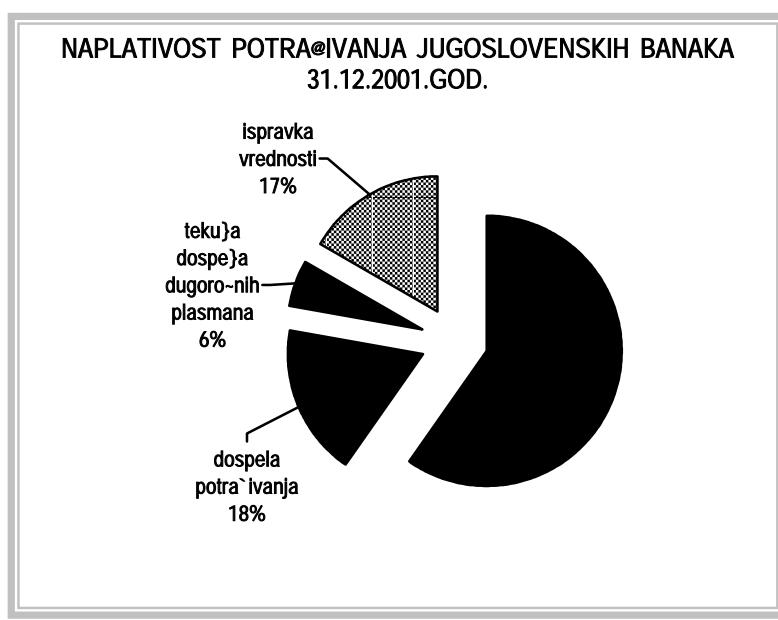

ukupnim kratkoro~nim kreditima. U ukupnim dinarskim kratkoro~nim kreditima najve}e u-e{je, kao korisnici, imaju preduze}a (80,4% ukupnih dinarskih kratkoro~nih kredita), dok su u deviznim kratkoro~nim kreditima to banke (prvenstveno strane) sa 65,6% i preduze}a sa 29,5%.

Sa aspekta naplativosti kratkoro~nih plasmana, podaci sa 31.12.2001.godine pokazuju da su te{ko)e u naplati potra`ivanja prisutne kod svih banaka.

KREDITI	Iznos u mil.din. U-e{je u %			
	TRANSFORMISANE BANKE	NOVOOSNOVANE BANKE	UKUPNO BANKE	U^E[ ]E
Kratkoro~ni krediti i plasmani	20.784,6	38.796,4	59.581,0	76,86
Dospela potra`ivanja	4.255,5	13.684,8	17.940,3	23,14
UKUPNO	25.040,1	52.481,2	77.521,3	100,00
Teku}a dospe}a dugoro~nih plasmana	4.452,6	1.166,3	5.618,9	
UKUPNO	29.492,7	53.647,5	83.140,2	
Ispravka vrednosti	3.026,9	13.551,0	16.577,9	92,4 ⁵
UKUPNO	26.465,8	40.096,5	66.562,3	

Od ukupnih kratkoro~nih plasmana u iznosu od 77.521,3 mil.din. dospelo je 23,1%. Ovaj procenat dospelosti kratkoro~nih plasmana je kod "novoosnovanih" banaka ve}i 26,1% a kod "transformisanih" 17,0%.

Uz teku}a dospe}a dugoro~nih plasmana, ukupni kratkoro~ni plasmani iznose 83.140,2 mil.din. (dinarski i devizni) i izvr{ena je njihova ispravka vrednosti za 16.577,9 mil.din. (92,4% svih dospelih plasmana). Ovo samo govori da je naplativost potra`ivanja, odnosno ri-

⁵ Posmatrano u odnosu na dospela potra`ivanja

NARODNA BANKA JUGOSLAVIJE
SEKTOR ZA POSLOVE KONTROLE

zi-nost plasmana op{ti problem jer se ne odnosi samo na "transformisane" banke (71,1% dospelih plasmana je ispravljeno), ~iji su komitenti uglavnom velika preduze}a od op{teg dru{tvenog zna-aja, ve} i na "novoosnovane" banke (ispravka vrednosti je izvr{ena za 99,0% dospelih plasmana), kod kojih bi glavni moto poslovanja trebalo da bude samo profitabilnost.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti u-estvuju sa 13,5% u ukupnoj bilansnoj aktivi i prete`no su deviznog porekla i uglavnom se odnose na devizna sredstva kod ino-banaka.

Iznos u mil.din.

GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI	TRANSFORMISANE BANKE	NOVOOSNOVANE BANKE	UKUPNO BANKE
U dinarima	2.809,6	5.424,8	8.234,4
U devizama	13.803,9	17.364,5	31.168,5
Zlato	16,8	69,7	86,4
UKUPNO	16.630,3	22.859,0	39.489,3

"Novoosnovane" banke su sa 31.12.2001.godine raspolagale gotovinom koja je bila 57,9% ukupne gotovine svih banaka. Ve}a likvidnost "novoosnovanih" banaka posebno je izra`ena kod gotovinskih ekvivalenata u stranoj valuti, iako se na ovim ra-unima iskazuju i nedisponibilna sredstva.

Ro~na struktura izvora i sredstava na dan 31.12.2001.godine pokazuje uskla|enost banaka po ovom osnovu.

Iznos u mil.din.

		31.12.2001.		31.12.2000.	
		TRANSFORMISANE BANKE	NOVOOSNOVANE BANKE	UKUPNO BANKE	UKUPNO BANKE
PASIVA	Kratkoro-ni izvori	50.528	56.986	107.514	145.635,6
	Dugoro-ni izvori i kapital	147.608	36.338	183.946	558.713,9
AKTIVA	UKUPNO:	198.136	93.324	291.460	704.349,5
	Kratkoro-na potra`ivanja	65.089	83.714	148.803	200.912,5
	Dugoro-na potra`ivanja	133.047	9.610	142.657	503.437,0
	UKUPNO:	198.136	93.324	291.460	704.349,5

Devizni podbilans

Na osnovu reklasifikovanih bilansa stanja banaka sastavljeni su *devizni i dinarski podbilans* banaka iz kojih proizlazi odstupanje devizne pasive od devizne aktive za 5,2% (kod "novoosnovanih" 11,3% i kod "transforisanih" 3,2%).

	Iznos u mil.din.		U-e{}e u %	
	31.12.2001.	31.12.2000.	31.12.2001.	31.12.2000.
PASIVA	TRANSFORMISANE BANKE	NOVOOSNOVANE BANKE	UKUPNO BANKE	UKUPNO BANKE
Devizni podbilans	138.097	41.553	179.650	588.589,9
U-e{}e u pasivi	69,7	44,5	61,6	83,6
AKTIVA				
Devizni podbilans	142.688	46.872	189.560	613.136,5
U-e{}e u aktivi	72,0	50,2	65,0	87,1

Po isklju~enu deponovane devizne {tednje i reprogramiranih kredita⁶ ovo odstupanje je ve}e – 18,5%.

Vanbilansne pozicije

Vanbilansne pozicije posmatranih banaka sa 31.12.2001.godine iznose 88.719 mil. din. odnosno 23,3% ukupne bilansne i vanbilansne sume. Garancije ~ine preko polovine ukupne vanbilansne aktive i preko 90% su kod "transformisanih" banaka.

	Iznos u mil.din.		31.12.2000.
	31.12.2001.	UKUPNO BANKE	
	TRANSFORMISANE BANKE	NOVOOSNOVANE BANKE	UKUPNO BANKE
Bilansne stavke	198.136	93.324	291.460
Vanbilansne stavke	77.449	11.270	88.719
UKUPNO	275.585	104.594	380.179
			1.083.224,0

Sa 31.12.2000.godine banke su kao vanbilansne stavke iskazale iznos od ukupno 378.874,5 mil.din. od ~ega je 313.210,8 mil.din. bilo kod banaka koje su izgubile dozvolu za rad. Ako se vanbilansna aktiva/pasiva posmatra samo kod banaka koje su poslovale u oba perioda zabele`en je njen rast od cca 32%.

⁶ Okvirno je uzeto da su reprogramirani krediti u visini dugoro-nih deviznih kredita "transformisanih" banaka

Bilans uspeha

Finansijski rezultat

Banke su za period 01.01.-31.12.2001.godine iskazale u neto iznosu (ukupna dobit umanjena za ukupan gubitak) negativan *finansijski rezultat* u iznosu od 10.523,5 mil.dinara.

	Iznos u mil.din.			
	31.12.2001.		31.12.2000.	
	Iznos	Broj banaka	Iznos	Broj banaka
1.GUBITAK				
TRANSFORMISANE BANKE	10.724,1	10	43.223,1	9
NOVOOSNOVANE BANKE	474,0	9	1.414,7	21
UKUPNO	11.198,1	19	44.637,8	30
2.DOBIT				
TRANSFORMISANE BANKE	20,0	9	110,2	21
NOVOOSNOVANE BANKE	654,6	21	808,8	30
UKUPNO	674,6	30	919,0	51
FINANSIJSKI REZULTAT (2-1)	-10.523,5	49	-43.718,8	81

Za period 01.01.- 31.12.2001. godine, od ukupnog broja banaka, 19 banaka je poslovalo sa gubitkom. Ukupno iskazani gubici iznose 11.198,1 mil.din. i u njima "transformisane" banke u-estvuju sa 95,8% (preko polovine ukupnog gubitka iskazala je jedna banka koja se nalazi pod upravom Agencije za osiguranje depozita, sanaciju, ste-aj i likvidaciju banaka i sa jo{ dve banke koje su u grupi problemati-nih banaka iskazani gubitak dosti`e 83% ukupnog gubitka). Pozitivan finansijski rezultat u ukupnom iznosu od 674,6 mil.din. iskazale su 22 banke (dve "novoosnovane" banke su iskazale skoro polovinu ukupno iskazane dobiti) dok je 8 banaka (od kog broja 5 su "transformisane") iskazalo izjedna-ene prihode i rashode.

Neto iskazan finansijski rezultat jugoslovenskih banaka, kao neto gubitak, predstavlja 3,6% bilansne aktive, odnosno 22,8% ukupnog kapitala svih banaka.

Za period 01.01.-31.12.2000.godine jugoslovensko bankarstvo je iskazalo neto negativan finansijski rezultat od 43.718,8 mil.din. Banke koje su tokom 2001.godine izgubile dozvolu za rad iskazale su neto gubitak od 42.732,0 mil.din.

Struktura prihoda i rashoda

Iz zbirnog reklassifikovanog bilansa uspeha banaka za period 01.01.-31.12.2001.godine, proizilazi da su u *strukturi prihoda i rashoda* najzna-ajniji rashodi rezervisanja i rashodi indirektnih otpisa plasmana, kao odraz kvaliteta aktive, koji su i doveli do negativnog finansijskog rezultata.

	Iznos u mil.din.			
	31.12.2001.		31.12.2000.	
	TRANSFORMISANE BANKE	NOVOOSNOVANE BANKE	UKUPNO BANKE	UKUPNO BANKE
Prihodi od kamata	5.570,7	7.481,6	13.052,3	12.746,8
Rashodi od kamata	2.437,3	911,3	3.348,6	5.229,4
Neto prihod od kamata	3.133,4	6.570,3	9.703,7	7.517,4
Prihodi od naknada	2.326,0	2.408,7	4.734,7	3.066,4
Rashodi od naknada	560,4	590,3	1.150,7	760,1
Neto prihod od naknada	1.765,6	1.818,4	3.584,0	2.306,3
Neto prihod od kamata i naknada	4.899,0	8.388,7	13.287,7	9.823,7
Neto drugi finan.prihodi	1.449,2	380,2	1.829,4	296,9
Dobitak iz finan.posl.	6.348,2	8.768,9	15.117,1	10.120,6
Neto operativni rashodi	-5.179,9	-3.089,4	-8.269,3	-5.317,7
Neto prihodi/rashodi rezervisanja	-9.697,9	226,0	-9.471,9	-49.449,2
Neto nepos.i van.rash.	-2.136,2	-5.607,2	-7.743,4	-8.754,6
Neto revalorizacioni prihodi	-	-	-	9.802,9
Porezi i doprinosi iz dobitka	-38,3	-117,7	-156,0	-120,8
Neto dobitak / gubitak	-10.704,1	180,6	-10.523,5	-43.718,8

Struktura prihoda i rashoda ukazuje na različitu strukturu bilansa uspeha "transformisanih" i "novoosnovanih" banaka. U strukturi prihoda najzna-ajniji su prihodi od kamata (39,2%), posebno kod "novoosnovanih" banaka kod kojih oni predstavljaju skoro polovinu ukupnih prihoda tih banaka. U strukturi ukupnih rashoda, više od trećine su rashodi rezervisanja za dugoročne rizike (35,4%), koji kod "transformisanih" banaka -ine skoro polovinu ukupnih rashoda. Vanredni prihodi, odnosno rashodi uestvuju sa 20,1%, odnosno 33,1% u ukupnim prihodima/rashodima, prvenstveno zbog rashoda indirektnih otpisa plasmana, kao i izmena Zakona o raunovodstvu u delu revalorizacije. Naime, pozitivan rezultat revalorizacije se prenosi u korist neposlovnih i vanrednih prihoda, odnosno negativan rezultat na teret neposlovnih i vanrednih rashoda.

NARODNA BANKA JUGOSLAVIJE
SEKTOR ZA POSLOVE KONTROLE

Sa 31.12.2001.godine banke su iskazale 11,5 mlrd.din. rashoda posebnih rezervisanja, kao i 9,6 mlrd.din. rashoda indirektnih otpisa plasmana, {to i dalje govori o rizi~nosti naplate plasmana, ali i pobolj{anju u odnosu na 2000.godinu kada su banke iskazale 50,9 mlrd.din. rashoda rezervisanja i 25,8 mlrd.din. neposlovnih i vanrednih rashoda (najve}im delom rashodi indirektnih otpisa plasmana).

POKAZATELJI	31.12.2001.			U % 31.12.2000.
	TRANSFORMISANE BANKE	NOVOOSNOVANE BANKE	UKUPNO BANKE	
Prihodi od kamata i naknada u odnosu na ukupne prihode	43,6	64,9	53,4	2,6
Prihodi od kamata i naknada u odnosu na ukupnu aktivu	2,9	9,5	4,7	1,5
Prihodi od kamata u odnosu na ukupne plasmane	6,6	15,6	9,8	-*
Rashodi od kamata i naknada u odnosu na ukupne rashode	10,4	10,1	10,3	0,9
Rashodi od kamata i naknada u odnosu na ukupnu pasivu	1,1	1,4	1,2	0,6
Operativni rashodi u odnosu na ukupne rashode	18,3	22,0	19,5	0,8
Neto operativni rashodi u odnosu na neto prihode od kamata i naknada	105,7	36,8	62,2	54,1
Neto dobitak/ gubitak u odnosu na akcijski kapital	-62,7	0,8	-26,0	-78,5

* bez uporednog podatka za 31.12.2000.godinu

Iz strukture bilansa uspeha mo`e se zapaziti da je pobolj{ana struktura prihoda u 2001.godini jer su najzna~ajnije stavke prihodi od kamata i naknada (53,4%), za razliku od prethodne godine kada su oni bili minorni. Me|utim, ovde se radi o fakturisanoj realizaciji, a i dalje postoji problem naplate, ne samo glavnice, ve} i kamate jer dospele kamate i naknade dosti` u sa 31.12.2001.godine 3,6 mlrd.din. od ~ega je izvr{ena ispravka vrednosti u iznosu od 1,8 mlrd.din.

Klasifikacija aktive i ostvareni pokazatelji poslovanja

Klasifikacija aktive

Klasifikacija bilansne i vanbilansne aktive banaka prema stepenu naplativosti, zbirno za sve banke, sa stanjem na dan 31.12.2001.godine pokazuje da kontaminirana aktiva (aktiva za koju se izra-unavaju potrebne rezervacije za potencijalne gubitke) klasifikovana u C, D i E kategorije iznosi 26.393,5 mil.din. i u-estvuje u ukupnoj bilansnoj i vanbilansnoj aktivi sa 6,9%. Ovo iz razloga {to se devizni refinasirani krediti ne klasifikuju po propisanim kriterijumima ve} se iskazuju u okviru stavki klasifikovanih pod A.

Sa 31.12.2000.godine kontaminirana aktiva je ~inila 7,9% ukupne bilansne i vanbilansne aktive banaka.

KLASIFIKACIJA	Iznos u mil.din.			
	TRANSFORMISANE BANKE	NOVOOSNOVANE BANKE	UKUPNO BANKE	UKUPNO BANKE
A	97.239,7	54.501,6	151.741,3	440.691,5
B	23.766,6	6.999,1	30.765,7	108.338,0
C	7.141,6	2.891,2	10.032,8	39.883,5
D	1.832,3	1.247,7	3.080,0	10.512,7
E	12.624,3	656,4	13.280,7	36.256,7
UKUPNO	142.604,5	66.296,0	208.900,5	635.682,4

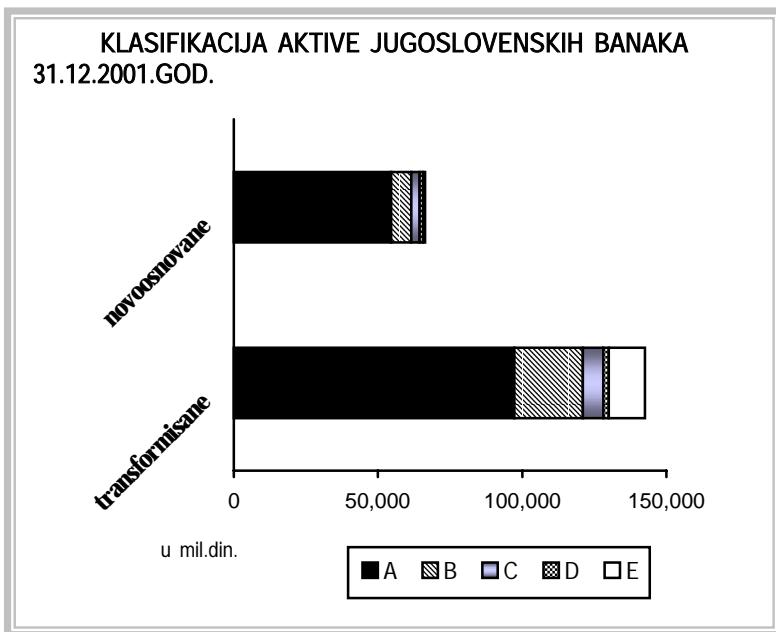
Na osnovu ovako izvr{ene klasifikacije stavki bilansne i vanbilansne aktive obra-unati su potencijalni gubici i obaveza izdvajanja posebne rezerve, i to 50% za klasifikovano u C, 75% za klasifikovano u D i 100% za klasifikovano u E.

IZNOS POTENCIJALNIH GUBITAKA	Iznos u mil.din.			
	TRANSFORMISANE BANKE	NOVOOSNOVANE BANKE	UKUPNO BANKE	UKUPNO BANKE
IZNOS POTENCIJALNIH GUBITAKA	17.569,3	3.037,8	20.607,1	62.523,9
POSEBNA REZERVISANJA	17.569,3	3.022,5	20.591,8	54.878,5

NARODNA BANKA JUGOSLAVIJE
SEKTOR ZA POSLOVE KONTROLE

Jedna banka je prikazala nepokriveni iznos potencijalnih gubitaka iako je bila na to regulativom Narodne banke Jugoslavije obavezna.

Na osnovu klasifikacije bilansnih i vanbilansnih stavki aktive i utvrđenog iznosa potencijalnih gubitaka, i posle likvidacije pet najveće transformisane banke u 2001.godini, i dalje postoji jasna razlika između ove dve grupe banaka.

UVEZANE POTENCIJALNIH GUBITAKA	31.12.2001.		31.12.2000.	
	TRANSFORMISANE BANKE	NOVOOSENTOVANE BANKE	UKUPNO BANKE	UKUPNO BANKE
U ukupnoj bilansnoj i vanbilansnoj aktivi	6,4	2,9	5,4	5,7
U kontaminiranoj aktivi	81,4	63,4	78,1	72,2
U kapitalu	148,8	10,4	50,3	540,7

U odnosu na kraj 2000.godine znatno se smanjila podkapitalizovanost jugoslovenskih banaka.

Ostvareni pokazatelji poslovanja

Zbirni izveštaj o *ostvarenim relativnim pokazateljima poslovanja* po čl. 26. i 27. Zakona o bankama za jugoslovenske banke pokazuje da su banke sa 31.12.2001.godine, generalno posmatrano, uskladile poslovanje u delu adekvatnosti kapitala, odnosa kratkoročnih plasmana i izvora, učinkujući u kapitalu preduzeća i učinkujući u kapitalu banaka.

NARODNA BANKA JUGOSLAVIJE
SEKTOR ZA POSLOVE KONTROLE

RELATIVNI POKAZATELJI POSLOVANJA	31.12.2001.		U %	
	TRANSFORMISANE BANKE	NOVO-OSNOVANE BANKE	UKUPNO BANKE	UKUPNO BANKE
KOEFICIJENT ADEKVATNOSTI KAPITALA (min.8%)	10,3	40,6	21,9	0,7
ODNOS KRATKORO^NIH PLASMANA I IZVORA (>=100%)	128,9	146,9	138,4	138,0
ODNOS DEVIZNE PASIVE I DEVIZNE AKTIVE (95%-105%)	96,4	87,9	94,3	96,0
KOEFICIJENT VELIKIH I NAJVE]IH MOGU].KREDITA (max.80%)	665,3	58,6	233,3	3.928,9
KOEFICIJENT U^E[]A U KAPITALU PREDUZE]A (max.15%)	9,2	4,5	6,0	17,9
KOEFICIJENT U^E[]A U KAPITALU BANKE I DFO (max.51%)	9,1	3,5	5,2	33,3
KOEFICIJENT PLASMANA U OSNOVNA SREDSTVA (max. 20%)	75,3	16,0	33,1	149,8

Prekora~enja pojedinih pokazatelja poslovanja (ne uzimaju}i u obzir uslov nov~anog dela akcionarskog kapitala) iskazana su, prvenstveno, kod odnosa devizne pasive i devizne aktive, koeficijenta plasmana u osnovna sredstva i koeficijenta velikih i najve}ih mogu}ih kredita.

U odnosu na 2000.godinu zna~ajno je pobolj{ana uskla|enost poslovanja banaka u delu adekvatnosti kapitala, velikih i najve}ih mogu}ih kredita, u~e}a u kapitalu preduze]a i plasmana u osnovna sredstva.

RELATIVNI POKAZATELJI POSLOVANJA	31.12.2001.		31.12.2000.	
	TRANS-FORMISANE BANKE	NOVO-OSNOVANE BANKE	UKUPNO BANKE	UKUPNO BANKE
BROJ NEUSKLA\ENIH BANAKA				
KOEFICIJENT ADEKVATNOSTI KAPITALA (min.8%)	5	0	5	14
ODNOS KRATKORO^NIH PLASMANA I IZVORA (>=100%)	3	0	3	9
ODNOS DEVIZNE PASIVE I DEVIZNE AKTIVE (95%-105%)	5	13	18	44
KOEFICIJENT VELIKIH I NAJVE]IH MOGU].KREDITA (max.80%)	15	4	19	36

NARODNA BANKA JUGOSLAVIJE
SEKTOR ZA POSLOVE KONTROLE

RELATIVNI POKAZATELJI POSLOVANJA	31.12.2001.			31.12.2000.
	TRANS- FORMISANE BANKE	NOVO OSNOVANE BANKE	UKUPNO BANKE	UKUPNO BANKE
	BROJ NEUSKLA\ENIH BANAKA			
KOEFICIJENT U^E[]A U KAPITALU PREDUZE]A (max.15%)	4	2	6	13
KOEFICIJENT U^E[]A U KAPITALU BANKE I DFO (max.51%)	4	0	4	5
KOEFICIJENT PLASMANA U OSNOVNA SREDSTVA (max. 20%)	15	7	22	42

Neuskla|enost poslovanja jugoslovenskih banaka po pojedinim relativnim pokazateljima poslovanja iz ~lana 26. i 27. Zakona o bankama pokazuje da 3 i vi{e pokazatelja ne ispunjava petina ukupnog broja banaka (ne uzimaju}i u obzir uslov nov-anog dela akcionarskog kapitala), odnosno 8 "transformisanih" i 2 "novooosnovane". Na kraju 2000.godine 3 i vi{e relativnih pokazatelja poslovanja nije bilo uskla|eno kod vi{e od tre}ine ukupnog broja banaka. Kada se u posmatranje uklju~i i zahtev za 5 mil.USD nov-anog dela akcionarskog kapitala , sa 31.12.2000.godine vi{e od 3 neuskla|ena relativna pokazatelja poslovanja prikazala je 51 banka, odnosno 63% od ukupnog broja banaka koje su tada poslovale.

BROJ NEUSKLA\ENIH POKAZATELJA ⁷	31.12.2001.			31.12.2000.	
	TRANSFORMISANE BANKE	NOVOOSNOVANE BANKE	UKUPNO BANKE	UKUPNO BANKE	UKUPNO BANKE
0	0	11	11	11	8
1	5	13	18	18	19
2	6	4	10	10	25
3	3	2	5	5	9
4	2	0	2	2	7
5	2	0	2	2	8
6	1	0	1	1	2
7	0	0	0	0	2
8	0	0	0	0	1

⁷ Bez zahteva za nov-anim delom akcionarskog kapitala

N A R O D N A   B A N K A   J U G O S L A V I J E
S E K T O R   Z A   P O S L O V E   K O N T R O L E

Samo 11 banaka je uskladilo svih 7 pokazatelja poslovanja (ne uzimajući u obzir zahtev za nov-anim delom akcionarskog kapitala).

Sa stanjem na dan 31.12.2001.godine 37 banaka ispunjava propisani nov-anii deo akcionarskog kapitala od 5 mil. USD u dinarskoj protivvrednosti.

Nedovoljan iznos je iskazalo 12 banaka. Od 81 posmatrane banke 31.12.2000.godine ovaj uslov je ispunilo 19 banaka.

NOV^ANI DEO AKCIONARSKOG KAPITALA	31.12.2001.			31.12.2000.
	TRANSFORMISANE BANKE	NOVO-OSNOVANE BANKE	UKUPNO BANKE	UKUPNO BANKE
Od 65 do 70 mil.USD	0	1	1	0
Od 55 do 60 mil.USD	0	0	0	1
Od 35 do 40 mil.USD	0	1	1	0
Od 30 do 35 mil.USD	0	0	0	1
Od 25 do 30 mil.USD	0	0	0	1
Od 20 do 25 mil.USD	1	0	1	1
Od 15 do 20 mil.USD	1	2	3	1
Od 10 do 15 mil.USD	4	2	6	3
Od 5 do 10 mil.USD	5	20	25	11
Od 4 do 5 mil.USD	0	2	2	5
Od 3 do 4 mil.USD	2	2	4	7
Od 2 do 3 mil.USD	0	0	0	9
Od 1 do 2 mil.USD	1	0	1	18
Od 0 do 1 mil.USD	0	0	0	14
Negativna vrednost	5	0	5	9

Kada se u posmatranje uskladijenosti poslovanja banaka uključi i zahtev za nov-anim delom akcionarskog kapitala, onda je 10 banaka poslovalo u skladu sa svim propisanim uslovima, odnosno u okvirima pokazatelja poslovanja propisanih u čl. 26. i 27. Zakona o bankama i drugim finansijskim organizacijama.

Kategorizacija banaka

Narodna banka Jugoslavije je, nakon dijagnosti-kog ispitivanja finansijskog stanja jugoslovenskog bankarstva i sprovedenih aktivnosti tokom 2001.godine, izvr{ila kategorizaciju svih banaka na A, B, C i D kategorije:

- U kategorijama A i B nalaze se zdrave banke, sa dobrom kapitalnom osnovom, kao i banke koje imaju odre|ene probleme u svom poslovanju u smislu nedovoljne likvidnosti, ali i sa realnim {ansama da se "samosaniraju" u realno kratkom roku (koje Narodna banka Jugoslavije posebno prati kao problemati-ne banke).
- U kategoriji C nalaze se banke koje su zbog insolventnosti prenete pod upravu Agencije za osiguranje depozita, sanaciju, ste~aj i likvidaciju banaka sa ciljem da se saniraju i nakon toga nastave regularno da posluju.
- U kategoriji D nalaze se banke koje su u postupku ste~aja i likvidacije i nisu i ingerenciji Narodne banke Jugoslavije ve} u nadle`nosti trgovinskog suda.
- Pet banaka ostalo je van kategorizacije, i to:
  - 4 zdrave, likvidne i podkapitalizovane banke kojima je dat rok za dokapitalizaciju,
  - 1 banka stavljena je u postupak administracije, {to zna-i da je pod stalnim nadzorom Narodne banke Jugoslavije.

U ovom delu analize bi}e dati osnovni bilansni pokazatelji ovako grupisanih banaka.⁸ Kako se u kategoriji D nalaze banke koje vi{e ne dostavljaju izve{taje Narodnoj banci Jugoslavije, to je sa 31.12.2001.godine za potrebe ove analize izvr{ena slede}a kategorizacija banaka:

- A i B – zdrave banke u okviru kojih se nalaze i problemati-ne banke,
- C – banke pod upravom Agencije za osiguranje depozita, sanaciju, ste~aj i likvidaciju banaka,

⁸ Analiza bilansnih podataka sa 31.12.2001.godine ura|ena je u odnosu na kategorizaciju banaka u momentu pisanja ove Analize, uz mogu}nost kasnijih izmena i dopuna same rang liste banaka.

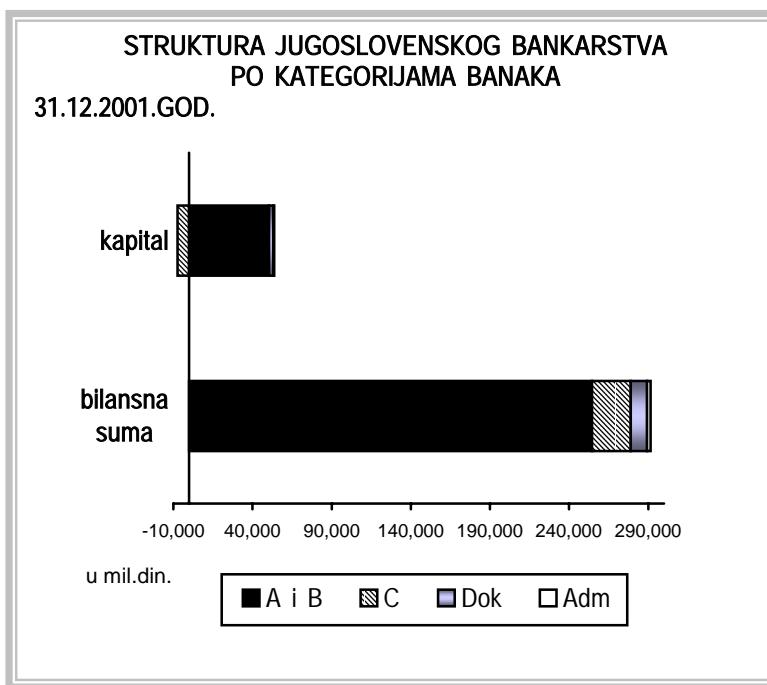
- banke kojima je dat rok za dokapitalizaciju (Dok),
- banka pod administracijom Narodne banke Jugoslavije (Adm).

Bilans stanja

Bilansna suma i kapital

Sa 31.12.2001.godine cca 90% jugoslovenskog bankarstva, posmatrano u odnosu na bilansnu sumu i visinu kapitala, su banke iz kategorije A i B. Za banke pod upravom Agencije za osiguranje depozita i sanaciju, ste-aj i likvidaciju banaka karakteristi-an je negativno iskazan kapital ali zbog njihovog zna~aja sprovodi se njihova rehabilitacija.

KATEGORIJA	BROJ BANAKA	BILANSNA SUMA	U^E[]E	KAPITAL	U^E[]E
A i B	39	254.495,8	87,3	50.516,9	94,2
C	5	24.377,6	8,4	-7.445,5	-
Dok	4	10.317,4	3,5	2.568,1	4,8
Adm	1	2.269,3	0,8	546,2	1,0
UKUPNO		291.460,1	100,0	46.185,7	100,0

Podaci govore o prvim rezultatima reforme bankarskog sektora u 2001.godini jer je na po~etku ovog procesa cca 60% jugoslovenskog bankarstva bilo u sanaciji, sa negativnim kapitalom, velikim gubicima i potencijalnim rizicima, {to je sve i dovelo do likvidacije tih banaka.

Struktura pasive i aktive

Reklasifikovani bilansi stanja sa 31.12.2001.godine, zbirno dati po posmatrаним kategorijama banaka govore o najzna-ajnijim bilansnim stavkama.

AKTIVA	Iznos u mil.dln. U-e{ }e u %				
	AIB	C	Dok	Adm	UKUPNO
Kratkoro~ni krediti i plasmani	63.382			791	66.562
U-e{ }e*	24,9			34,9	22,8
Potra~ivanja od SRJ po deviznoj {tednji	55.204	11.299			66.787
U-e{ }e*	21,7	46,4			22,9
Dugoro~ni krediti i plasmani		6.227	4.370		49.022
U-e{ }e*		25,5	42,4		16,8
Gotovina i gotovinski ekvivalenti			1.565	489	39.489
U-e{ }e*			15,2	21,6	13,6
Ostala aktiva	135.910	6.852	4.382	989	69.600
U-e{ }e*	53,4	28,1	42,4	43,5	23,9

PASIVA	AIB				
	C	Dok	Adm	UKUPNO	
Depoziti po vi enju	68.282		1.410	72.608	
U-e{ }e**	26,8		62,2	24,9	
Dugoro~ni krediti		8.752	4.014		40.847
U-e{ }e**		35,9	38,9		14,0
Obaveze po staroj deviznoj {tednji	58.587	11.417			69.960
U-e{ }e**	23,0	46,8			24,0
Kapital			2.568	546	46.186
U-e{ }e**			24,9	24,1	15,9
Ostala pasiva	127.627	4.209	3.735	313	61.859
U-e{ }e**	50,2	17,3	36,2	13,7	21,2

* U-e{ }e navedenih stavki aktive u ukupnoj aktivi po kategorijama banaka

** U-e{ }e navedenih stavki pasive u ukupnoj pasivi po kategorijama banaka

Zdrave banke iz kategorije A i B su jednu -etvrtinu bilansne sume u aktivi, odnosno pasivi imale u kratkoro~nim plasmanima, odnosno depozitima po vi|enju, dok je ne{to vi{e od 20% aktive/pasive imobilisano u deponovanoj deviznoj {tednji, kao posledici poslovanja iz ranijeg perioda.

Banke pod upravom Agencije za osiguranje depozita, sanaciju, ste~aj i likvidaciju banaka (kategorija C) su u nepovoljnijem polo`aju jer dve najzna-ajnije stavke njihovog zbirnog bilansa predstavljaju imobilisana sredstva: deponovana devizna {tednja i reprogramirani dugoro~ni devizni krediti.

Kod banke kod koje je Narodna banka Jugoslavije administrator (kategorija Adm) značajne stavke su gotovina i gotovinski ekvivalenti i depoziti po vijenju, dok su banke iz kategorije Dok (za dokapitalizaciju) nehomogene po svom sastavu, sa jednom velikom bankom -ja je bilansna struktura prevagnula.

Vanbilansne pozicije

	Iznos u mil.din.			
	AIB	C	Dok	Adm
Bilansne stavke	254.496	24.378	10.318	2.269
Vanbilansne stavke	80.662	6.489	1.153	414
UKUPNO	335.158	30.867	11.471	2.683

Od ukupne vanbilansne aktive/pasive kod banaka iz kategorije A i B nalazi se 90,9%. i ona -ni 24,1% ukupne bilansne sume tih banaka.

Bilans uspeha

Finansijski rezultat

Reklasifikovani bilansi uspeha banaka, zbirno po kategorijama, za period 01.01.-31.12.2001.godine pokazuju da su sve banke pod upravom Agencije za osiguranje depozita, sanaciju, ste-aj i likvidaciju banaka (kategorija C) 2001.godinu zavr{ile sa gubitkom od 7,9 mlrd.din. ili 75,2% ukupno iskazanog neto gubitka svih banaka.

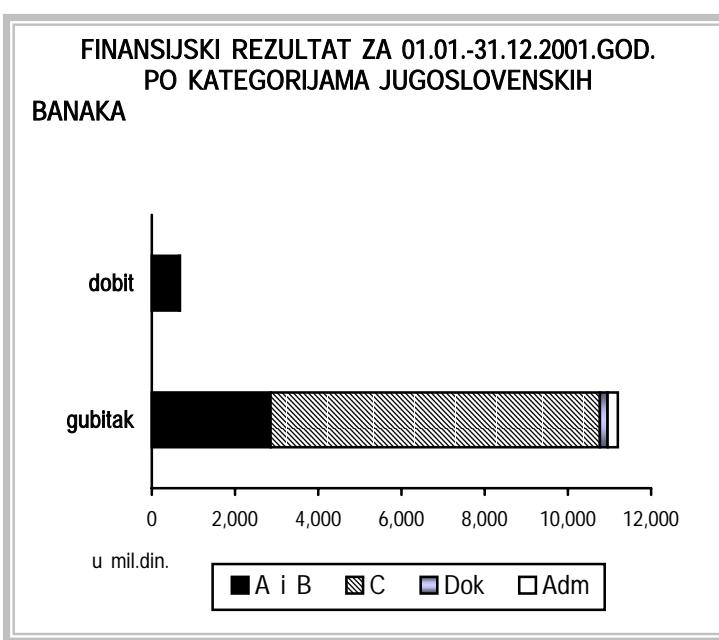
	Iznos u mil.din.			
	A i B	C	Dok	Adm
1.GUBITAK	2.851,4	7.916,7	188,3	241,7
2.DOBIT	662,4		12,2	
FINANSIJSKI REZULTAT (2-1)	-2.189,0	-7.916,7	-176,1	-241,7

I banke iz kategorije A i B su poslovale sa neto negativnim finansijskim rezultatom od 2,2 mlrd.din. prvenstveno usled gubitka iskazanog kod problemati-nih banaka u iznosu od 2,7 mlrd.din.

NARODNA BANKA JUGOSLAVIJE
SEKTOR ZA POSLOVE KONTROLE

POKAZATELJI	U %			
	AiB	C	Dok	Adm
Prihodi od kamata i naknada u odnosu na ukupne prihode	52,7	56,2	51,8	76,4
Prihodi od kamata i naknada u odnosu na ukupnu aktivu	4,8	2,2	5,5	20,3
Prihodi od kamata u odnosu na ukupne plasmane	10,3	5,4	6,3	23,8
Rashodi od kamata i naknada u odnosu na ukupne rashode	11,9	4,2	10,8	12,7
Rashodi od kamata i naknada u odnosu na ukupnu pasivu	1,1	1,2	1,3	4,5
Operativni rashodi u odnosu na ukupne rashode	23,3	4,3	28,1	23,9
Neto operativni rashodi u odnosu na neto prihode od kamata i naknada	60,3	132,6	75,1	53,7
Neto gubitak u odnosu na akcijski kapital	-5,8	-6.116,5	-8,4	-39,8

Sve kategorije banaka pokazuju u svojim bilansima uspeha značajno uvećane prihoda od kamata i naknada (preko 50%). Banke iz kategorije A i B uestvuju u ukupnim prihodima sa cca 90% a u ukupnim rashodima jugoslovenskih banaka sa cca 74%. Banke pod upravom Agencije za osiguranje depozita, sanaciju,

stečaj i likvidaciju banaka (kategorija C) su iskazale cca 50% ukupnih rashoda rezervisanja dok njihovi prihodi uestvuju u ukupnim prihodima sa cca 4%.

Klasifikacija aktive i ostvareni pokazatelji poslovanja

Klasifikacija aktive

Klasifikacija bilansne i vanbilansne aktive banaka prema stepenu naplativosti, zbirno po kategorijama, sa stanjem na dan 31.12.2001.godine pokazuje da je, s obzirom na u-e{je} ovih kategorija banaka u ukupnoj bilansnoj i vanbilansnoj sumi, kontaminirana aktiva banaka u A i B kategoriji relativno najmanja.

KLASIFIKACIJA	Iznos u mil.din.			
	AiB	C	Dok	Adm
A	142.646,9	3.488,2	4.591,4	1.014,8
B	21.069,1	6.214,7	3.074,4	407,5
C	9.650,9	103,4	206,5	72,0
D	2.522,4	475,6	52,4	29,5
E	4.861,2	8.102,3	315,5	1,7
UKUPNO	180.750,5	18.384,3	8.240,2	1.525,5
IZNOS POTENCIJALNIH GUBITAKA	11.578,5	8.510,7	458,1	59,8

Banke pod upravom Agencije za osiguranje depozita, sanaciju, ste~aj i likvidaciju banaka (kategorija C) u-estvaju u ukupnoj bilansnoj i vanbilansnoj sumi svih banaka sa 8,1% dok se 61,0% svih potra`ivanja klasifikovanih najlo{ije (u E) nalazi kod ovih banaka. Najzdravije banke (klasifikovane u A i B) sa u-e{jem od 88,2% u ukupnoj bilansnoj i vanbilansnoj sumi, imaju 36,6% od ukupnih potra`ivanja klasifikovanih u E.

Ostvareni pokazatelji poslovanja

Zbirni izve{taj o *ostvarenim relativnim pokazateljima poslovanja* po ~l. 26. i 27. Zakona o bankama po kategorijama banaka pokazuje da su banke sa 31.12.2001.godine, generalno posmatrano, uskladile poslovanje u delu adekvatnosti kapitala, odnosa kratkoro~nih plasmana i izvora, u-e{ja u kapitalu preduze{ja i u-e{ja u kapitalu banaka.

RELATIVNI POKAZATELJI POSLOVANJA	U %			
	A i B	C	Dok	Adm
KOEFICIJENT ADEKVATNOSTI KAPITALA (min.8%)	27,6	-64,2	30,0	37,2
ODNOS KRATKORO^NIH PLASMANA I IZVORA (>=100%)	139,5	105,7	144,4	122,9
ODNOS DEVIZNE PASIVE I DEVIZNE AKTIVE (95%-105%)	93,5	98,8	97,4	101,0
KOEFICIJENT VELIKIH I NAJVE]IH MOGU].KREDITA (max.80%)	200,9	-38,9	9,6	14,9
KOEFICIJENT U^E[]A U KAPITALU PREDUZE]A (max.15%)	4,8	-1,9	6,8	2,2
KOEFICIJENT U^E[]A U KAPITALU BANKE I DFO (max.51%)	4,2	-0,7	10,3	0,3
KOEFICIJENT PLASMANA U OSNOVNA SREDSTVA (max. 20%)	25,7	-9,4	40,9	31,0

Zbog negativno iskazanog kapitala kod 4 od 5 banaka pod upravom Agencije za osiguranje depozita, sanaciju, ste~aj i likvidaciju banaka (kategorija C), osim odnosa kratkoro^nih plasmana i izvora i odnosa devizne pasive i aktive, ostali relativni pokazatelji su neuskla|eni.

Sve kategorije banaka isklazale su prekora~enje koeficijenta plasmana u osnovna sredstva a na nivou kategorije A i B banaka zna~ajno je neuskla|en i koeficijenta velikih i najve}ih mogu}ih kredita.

Sve banke koje su u potpunosti uskladile svoje poslovanje sa zahtevima iz ~l.26. i 27. Zakona o bankama, njih 10, pripadaju kategoriji A i B.

Sa stanjem na dan 31.12.2001.godine 12 banaka iskazalo je nedovoljan iznos nov~anog dela akcionarskog kapitala, sve banke iz kategorije C, 3 od 4 banke iz kategorije Dok i 4 banke iz kategorije A i B.